NUM XXIV.

w SOBOTĘ DNIA 14. CZERWCA ROKU 178

Z Paryża dnia 5. Maia. Xiążę *de Manchester,* Poseł Króla *Angielskiego,* przyiechał tu w ten czwartek wieczorem. Niema on tu dłużey się bawić nad 2. lub 3. Miesiące; to iest, tyle ile potrzeba będzie do podpisania i umocowania traktatow pokoiu; po czym mówią, ma tu inny przybyć na iego mieysce.

Hrabia *d' Adhèmar* naznaczony od Dworu naszego Posłem do *Londynu,* iuż przed 8. dniami Króla Jmci pożegnał. Miał on wyiechać tego samego dnia, którego Xiąże *de Manchester* tu przybył; ale on nie tak prędko przybędzie do *Londynu,* ponieważ ma zaiechać do *Bruxelli* dla niektórych interessow.

Z *Paryża dnia 6. Maia.* Ze Graf *d' Estaing* wyieżdzaiąc do Portu *Cadix*, od samego tylko Króla Jmci miał swoie instrukcye; samemu też Królowi Jmci za powrotem tu swoim zdał rachunek z robot swoich. Te iego roboty musiały bez wątpienia pobobać się Królowi Jmci: ponieważ naznaczył mu 30,000. *Liwrów* pensyi roczney, póki nie zawakuie iakie znaczne Wielkorządztwo, które dla niego iest już naznaczone. Pierwszy iednak wakans obiecany iest Hrabi *de Rochambeau;* a drugi Grafowi *d' Estaing.*

Nie mniey wspaniale nadgradza i Król Jmć *Hiszpański* swoim Generałom: oprócz albowiem tych honorów, któremi osypał Xiążęcia *de Crillon;* naznaczył mu ieszcze pensyi roczney 400,000. *Realów Wellońskich* (100,000. *Liwrów.*) Wszyscy także *Hiszpańscy* Officerowie, oprócz danych sobie wyższych rang, otrzymali ieszcze hoyne nadgrody. Z pomiędzy Cudzoziemców, wiadomo iest, że Xiąże *de Nassau* może posyłać do *Indyi Hiszpańskich* Statek ieden, wolny od cła wszelkiego; a Graf *de Vaudreuil,* który był z Xiążęciem Hrabią *Artezyi* pod *Gibraltarem,* ma pozwolenie sprowadzić z Osad *Hiszpańskich* 2,000. mułów do swoich dóbr, które ma na Wyspie *St. Domingue,* nie płacąc żadnego cła, które tam są barzo znaczne.

Z *Konstantynopola dnia 1. Kwietnia.* Oprócz 30. tak szeregowych Okrętów iak Fregat, które od przeszłey soboty iuż stoią w Porcie; i oprócz 150. Statków mnieyszych uzbroionych, maiących służyć do przewozu woyska i amunicyi na *Morze Czarne;* nie ustaie *Porta* i na lądzie czynić iak naywiększe do woyny przygotowania. Fortece leżące wzdłuż *Dunaiu* ustawnie naprawuią, i one Artyleryą iako i ammunicyami iak naylepiey opatruią. Ze iednak *Porta* nie chce sama zrywać pokoiu, i chyba ostatnie nieszczęście do tego ią przymusi, obawia się ona, ażeby wszystkie te zabiegi woienne nie uczyniły znaczney iakiey wrzawy w pospólstwie, ieśliby się dowiedziało o prawdziwym ich końcu. Dla ukrycia więc ich rozgłaszaią tu, że *Kapitan Basza* wybiera się do *Egiptu,* dla pod-

bicie a Beiow, którzy tam po tyrańsku panuią.

Z Florencyi dnia 1. Maia.

Kuryer Extraordynaryiny, przybyły tu d. 21. Kwie; w 18. dniach z *Petersburga*, przywiozł Hrabi *de Mocenigo*, Ministrowi Imperatorowey Jeymci *Rossyiskiey* w *Toskanii* rezyduiącemu, i Amirałowi *Suchatynowi*, maiącemu Komendę nad Eskadrą *Rossyiską* w *Liwornie*, instrukcye na przyszłe obroty sił morskich *Rossyiskich* na Morzu *Srzodziemnym*, ieżeliby drugi Kuryer, którego się spodziewaią, przywiozł pewną wiadomość o zerwaniu pokoiu z *Portą Ottomańską*.

Dnia 24. Kwietnia. Ociec S. wyiechał z *Rzymu* do Bagien *Pontyńskich*, wraz z *Romualdem Braschi Onesti* swoim Synowcem, w liczney assystencyi Prałatow; przed któremi dniem pierwiey wyiechał tamże Kardynał *Boncompagni*. Celem tey podróży, iest poznanie należyte mieysca i natury tych bagien, aby pewnie można wiedzieć, czy mogą znowu z pożytkiem być rozpoczęte roboty około ich wysuszenia.

Z Wenecyi dnia 2. Maia.

Margraf *de Maruzzi*, Minister *Rossyiski* przy naszey Rzeczypospolitey zostaiący, wyiechał wczora rano do *Petersburga*, zostawiwszy tu iednego Rezydenta póki tu nie przyiedzie Hrabia *de Woronzow* na iego mieysce. Pan *de la Motte Piquet*, Synowiec sławnego, Szefa Eskadry tegoż imienia i niektórzy inni Officerowie *Fracuscy* popłyneli ztąd do *Carogrodu*, gdzie wszystko zdaie się zanosić się na woynę.

Z Berlina dnia 6. Maia.

Za przybyciem Króla Jmci dnia 2. teraznieyszego Miesiąca z *Potzdamu* do *Charlottemburga*. Xiążęta Familii Królewskiey, większa część Generałow, i niektórzy Minstrowie, mieli honor ieść obiad z Królem Jmcią. Po południu Hrabia *de Finckenstein*, Minister Gabinetowy, udał się do Króla Jmci, iako też i Pan *Delaunay*, Przełożony nad komorami celnemi, w którego Departamencie poczyniłosię iuż wiele odmian i ieszcze się ma więcey uczynić, iak słychać; i dla tey przyczyny wielu iuż *Francuzow*, którzy w tym Departamencie służyli, za służbę podziękowało. Dnia 3 Król Jmć znaydowałsię na rewii piechoty naszego Garnizonu,

95

a nazaiutrz na rewii iazdy; po czym powrócił do *Potzdamu*.

I Król Jmć *Wielkiey Brytannii* pisał własną swoią ręką do Monarchy naszego, prosząc, aby Xiąże Biskup *Osnabrudzki*, syn iego, mógł się znaydować tego roku na wielkichych kampamentach maiących się odprawować, i tu i w *Potzdamie*. Zezwolił na to Król Jmć; i przeto ten młody Xiąże ma przybyć do tuteyszey Stolicy na dzień 16. lub 17. tego Miesiąca, w assystencyi Generała *Grenville*. Stać będzie w Pałacu *La ville de Paris*, *incognito* pod nazwiskiem Hrabi *de Hoya*. Mówią, że i Xiąże *Ostrogocki* ma także przybyć na tę wielką Rewią; a Xiążęcia panuiącego *Brunświckiego* codzień prawie tu spodziewamy się.

Z Wiednia dnia 15, *Maia*.

Cesarz Jmć, wyiechawszy ztąd dnia 25. Kwietnia, zatrzymał się krótko w *Desuschiarondorff* w Hrabstwie *Wieselbourg*, gdzie znaydowali się Generałowie *de Schackmin*, Xiąże *de Saxe Cobourg*, *i de Greoen*. Przeieżdżaiąc przez *Komoryn* Cesarz Jmć, oglądał z wielkim użaleniem te szkody, które to nieszczęśliwe Miasto poniosło z trzęsienia ziemi dnia 22. Kwietnia. Dnia 26. po południu Cesarz Jmć przyiechał do *Budy* z Generałami i Sztabs Officerami; i nazaiutrz zrana oglądał fortyfikacye i gmachy tego Miasta. Po obiedzie udał się do *Pest*, a nazaiutrz dnia 28. wyiechał do *Essek*.

DONIESINIE z WILNA

Podaie się do wiadomości, iż za Przywileiem J. K. Mci w Dobrach Czasznìki zwanych w Woiewodztwie Polockim sytuowanych, Dziedzicznych J. P. Łopotta Oboznego Litt: Jarmarkow Sześć iest pozwolonych i odprawować się będą w Datach według Ruskiego Kalendarza następuiących. 1. *w Dzień zesłania Ducha Swiętego.* 2. *w Dzień Swiętego Jana Bohosława.* 3. *w Dzień Narodzenia St: Jana.* 4. *w Dzień Nayswiętszey Panny Rozańcowey.* 5. *w Dzień Swiętego Michała* 6. *w Dzień Swiętey Barbary.*

NUM XXIV.

SUPLEMENT

DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 14. CZERWCA ROKU 1783

Londynu dnia 2. Maia. Wszystkie Okręty woienne, które iuż były rozbroione, i które znayduią się w *Portsmouth*, znowu uzbraiaią, oprócz tylko dwoch Okrętów *Victoria* i *Brytannia*, obu od 100. armat. Zapewniaią, iż w Porcie *Portsmouth* będzie zawsze stało gotowych 20. szeregowych Okrętów, ażeby za pierwszym rozkazem mogły płynąć na morze.

Ładuią teraz barzo wiele Statków do *Stanow Ziednoczonych Amerykańskich*. Ale *Irlandczycy* iuż tam nas uprzedzili. Lepiey oni bez wątpienia tam będą przyięci, niż my, iako ci, którzy i przez swóy przykład, i przez swoie obroty woienne, nie mało sprawili kredytu w sprawie *Amerykańskiey*.

Z Londynu dnia 6. Maia. Mianowanie Hrabi *de Northington* na Wice Reiowstwo *Irlandyi*, ogłoszone było na Radzie Gabinetowey dnia 30. przeszłego Miesiąca Spodziewamy się tu niezadługo mieć Xiążęcia *de Chartres* z Xiążęciem *de Fitzjames*, i z innemi Panami *Francuskiemi*, którzy maią zwiedzić nasze Królestwo, a mianowicie być przytomnemi gonitwom w *Newmarket*.

Z Wiednia dnia 15 Maia. Z Wyiazdu teraznieyszego Cesarskiego do *Węgier* nie można ieszcze wnosić, żeby woyna z *Turcyą* była nie uchronna, lubo ze wszystkiego pokazuie się, że ona iest barzo do prawdy podobna. Teraz mówią, że podróż ta Cesarska ma za cel zwiedzenie Fortec *Węgierskich*, i wynalezienie

ſpoſobów rozſzerzenia handlu tego Królewſtwa. Znayduie ſię z Ceſarzem Jmcią w tey drodze dwoch Sekretarzow Kancelaryi prywatney, i cztèrech żołnierzy z Gwardyi Szlacheckiey *Węgierſkiey*. Ceſarz Jmć nie ma dłużey zabawić, iak 6. tygodni, albo 2. Mieſiące. W reſzcie nowina ta była falſzywa, że Generałowie *Laſcy* i *Laudon* mieli iechać za Ceſarzem do *Węgier*.

Ogłoſzono niedawno w *Prezburgu*, że Jmperatorowa Jeymć kazała znacznie zmnieyſzyć te cła, które od Roku 1766. za wſzelakie wino *Węgierſkiey* do *Roſſyi* wwożone, płacić muſiano.

Z *Wiednia dnia* 18 *Maia*.

Maſzerowanie Woyſka *Mahometanſkiego* ku okolicom *Belgradu*, potwierdza ſię przez nowiny autentyczne. Piſzą, iż iuż tam znayduie ſię na 30,000. *Turkow*.

Z *Kliwii dnia* 14 *Maia*.

Liſty donoſzą z *Paryża*, iż tam niedawno przybiegło dwóch gońcow z *Konſtantynopola*. *Porta* przez nich proſi ieſzcze o Officerow i o Okręty; i zapewniaią, że Xiąże *de Naſſau*, i Margraf *de la Fayette* mocno ſię ſtaraią o pozwolenie, aby mogli z tey nowey okoliczności korzyſtać. i męſtwo ſwoie okazać. Byłaby rzecz ucieſzna, widzieć tego drugiego młodego woiownika (Margrafa *de la Fayette*) biiącego ſię na *Lewancie* pod chorągwią Deſpotyzmu, i niedopuſzczaiącego uwolnienia Rzeczpoſpolitych *Greckich*; który niedawno życie ſwoie narażał na niebeſpieczeńſtwa, pomagaiąc do wybicia *Ameryki* z pod iarzma *Wielkie Brytannii*: nie byłabyż to iedna z nayiawnieyſzych i naywiękſzych na świecie kontradykcyi? Zoſtaie do wytłumaczenia, iak ſię zgodzi pomoc *Francyi*, którą gotowa ieſt dać *Porcie*, z temi politycznemi związkami, które ona ma z Domem *Auſtryackim*? i iak znowu te poſtępki *Francuſkie* zgodzą ſię z temi, które były względem *Amerykanow*?.

Z *Hamburga dnia* 15. *Maia*

Wieść biega, że Król Jmć *Szwecki* ma dać Jmperatorowey Jeymci *Roſſyiſkiey* 12,000. piechoty, i 15. Okrętów ſzeręgowych, które maią być wygo-

towane we trzech tygodniach.

Z Hagi dnia 9. Maia. Jeszcze Artykuły przedugodne pokoiu między *Anglią* i Rzecząpospolitą naszą nie są podpisane; a przynaymniey żadney o tym wiadomości nie mamy: i nie przestaią mowić, że *Francya* i *Anglia* spolnie się z sobą zmówiły, aby miały zupełnie wolną żeglugę w *Indyach Wschodnich,* Trudno iednakże z drugiey strony wierzyć, aby *Francya* po tak wspaniałym z nami w czasie woyny postępowaniu, tak odmienną po zakończeniu iey dla nas stała się.

Z Petersburga dnia 15. *Kwietnia.* Wielki Xiąże Jmć *Rossyiski* uczynił Guwernerem Xiążąt synow swoich, Generała *Sołtykowa*, Marszałka swego Dworu, ktòry z nim był w podrożach. Marszałkostwo wzioł po nim Generał *Muskin Puszkin.*

Z Dublina dnia 30. *Kwietnia.* Dwa nasze Kupieckie Okręty, naznaczone, ieden do *Wirginnii,* drugi do *Filadelfii,* wypłyneły temi dniami z naszego Portu, z towarami barzo bogatemi, i z wielą przewożącemi, się. iuż tu rachuiemy więcey nad 500. osob, ktòre z *Irlandyi* do *Ameryki* przeniosły się, na wysyłanych ztąd okrętach do rożnych portow *Stanow Ziednoczonych.*

Z Wenecyi dnia 30. *Kwietn:* Trzęsienia ziemi ieszcze nie ustaią w stronach Południowych *Europeyskich.* Owe trzęsienia gwałtowne i prawie nieprzerwane, ktòre trwały od dnia 20. do dnia 25 Marca, barzo wielkie szkody poczyniły na naszych Wyspach: *Zante, Cefalonia,* i *S. Maura.* Na tey zwłaszcza ostatniey, kilka domow zawaliło się i barzo wielu obywatelów zginęło.

Z Carogrodu dnia 8. Kwietnia. Ze roboty między *Portą* i dwóma Dworami Cesarskiemi idą z wielkim barzo sekretem, nie można pewnie twierdzić o bliskości ani woyny, ani pogodzenia się. Pozory iednak woienne dosyć pokazuią, że sama *Porta* nie wiele sobie tuszy o pokoiu, i że zdanie *Ka-*

pitana Baszy, któremu sam honor Państwa *Ottomańskiego* zdawał się nie zezwalać na wyciągane od *Porty* ofiary, przemogło w *Dywanie*. Przygotowania do bronienia się na lądzie i na morzu czynią się z iak nayiwiększą pilnością: wszystkie zamki tak na brzegach *Natolii* iako i *Tracyi* leżące, licznemi garnizonami i woiennemi ammunicyami obficie opatrzono, Woyska z *Azyi* do *Europy* bezprzestanku maszeruią. i iuż na 100,000. rachuią tego, które się przez *Kanał* przeprawiło. W podobnych przeprawach żołnierstwo *Tureckie* ma zwyczay napastować, rabować, zdzierać, i wszędy strach z sobą nosić: lecz teraz, dla zabiegow i surowości *Kapitana Baszy*, zbytki te nie miały nigdzie mieysca; owszem tenże *Kapitan Basza*, dla ustanowienia przykładu karności, kazał ukarać barzo surowo, za ich przybyciem do pierwszego Zamku *Dardanelskiego*, żołnierzy, którzy nieporządek byli uczynili. Wysłano teraz Kuryera *Tatarzyna* z ważnemi rozkazami do *Belgradu*, zkąd wkrótce ma powrócić; ponieważ na całą tę podróż, rachuiąc razem z powrotem, 12. tylko dni małożyć. Posłano także do tey Fortecy barzo wiele ciężkiey Artyleryi, i wielką przytym liczbę wielbłądow naładowanych różnego rodzaiu ammunicyami i żywnościami. Żywność w przygotowaniach morskich nie mniey iest niespracowana iak i w lądowych. Przy końcu przeszłego Miesiąca, staneło w *Kanale* 13. woiennych Okręow we wszystko należycie opatrzonych; z których liczby iest oraz Okręt *Kapitana Baszy*, maiący na sobie 90. armat. Cztéry inne, każdy od 80. armat, iuż weszły na *Archipelag*. Stoi teraz około 40. Okrętów woiennych przy naszey Latarni morskiey, które tam uzbraiaią, nie rachuią wielu innych stoiących w *Gallipoli*, i na Morzu *Czarnym*; tak, iż w pierwszych dniach Miesiąca Lipca, będziemy mieli na 70. Okrętów woiennych, tak wielkich iak małych, gotowych do płynienia; na których opatrzenie sprowadzono 2,700. doświadczonych maytków z Wysp *Archipelagu*.